

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۱۸

احمد فواد ارسلا

یک دولت مضطرب: چرا پاکستان در جریان جنگ ایران، افغانستان را بمباران می‌کند

بمباران یک مرکز تداوی معتادان در کابل فقط یک فاجعه نیست، بلکه یک اعتراف است. اعترافی که نشان می‌دهد پاکستان کنترل خود را بر محیط اطرافش، ستراتیژی‌اش و به‌گونه فزاینده حتی بر درون خودش از دست داده است. این مبارزه با تروریسم نیست. این خشونت دولتی است که ناکامی ستراتیژیک را پنهان می‌کند.

دولتی که بر غیرنظامیان حمله می‌کند در حالی که در جاهای دیگر کنترل را از دست داده است
در حالی که پاکستان آن سوی مرزها بمب می‌اندازد، در داخل مرزهای خود به‌گونه پیوسته کنترل را از دست می‌دهد:
• بلوچستان در مقاومت آشکار قرار دارد، با یک شورش طولانی‌مدت که همچنان اقتدار دولت را به شدت مورد سوال قرار داده است.
• خیبرپختونخوا آغشته خشونت و بی‌ثباتی است، جایی که حملات و ناامنی دیگر قابل مهار نیست
• گروه‌های مسلحی که زمانی به عنوان «داری‌های ستراتیژیک» پرورش یافته بودند، اکنون با قدرت به داخل برگشته‌اند

این نمونه کلاسیک یک دولت در حال فروپاشی داخلی است: وقتی نمی‌تواند مسلط شود، به بیرون ضربه می‌زند.

افغانستان: گسست ستراتیژیک که وحشت را برانگیخت
برای دهه‌ها، پاکستان باور داشت که افغانستان در حوزه نفوذ آن باقی خواهد ماند. این توهم اکنون فروپاشیده است.

حکومت طالبان:

- مستقل از اسلام‌آباد عمل کرده است
- از ایفای نقش نیابتی خودداری کرده است
- روابط خود را با هند، چین و روسیه گسترش داده است

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکني دلیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په خیر و لولئ

این یک شکست مستقیم جیوپولیتیکی برای پاکستان است. به‌جای تطبیق، پاکستان تلاش می‌کند با بمباران دوباره خود را مطرح سازد، ستراتیژی‌ای که نه‌تنها غیر اخلاقی، بلکه محکوم به شکست است.

فروپاشی اقتصادی که تهاجم را سوق می‌دهد

پاکستان از موضع قدرت عمل نمی‌کند، بلکه از خفگی مالی عکس‌العمل نشان می‌دهد.

- این کشور عملاً «قرضه به قرضه زنده است» و به‌شدت به کمک‌های خارجی و واردات تیل وابسته است
- قرضه‌های عظیمی به چین، عربستان سعودی و قرض‌دهندگان بین‌المللی دارد، به‌طوری‌که اقراض خارجی آن از ۱۳۰ میلیارد دلار فراتر رفته است
- در برخی موارد، پرداخت قرضه از عواید دولت نیز بیشتر بوده که نشان‌دهنده یک اقتصاد درهم شکسته در اساس است

این یک دولت باثبات نیست؛ این یک نظام وابسته به قرضه و تحت فشار است. و تاریخ نشان می‌دهد:

دولت‌های شکننده از نظر اقتصادی، اغلب بحران‌های خود را از طریق تصادمات خارجی بیرونی می‌سازند.

دام جنگ ایران: دولتی که می‌خواهد از وعده‌های خود فرار کند

پاکستان اکنون در چیزی گرفتار شده که تحلیلگران آن را «دام ایران» می‌نامند، بحرانی که خودش ایجاد کرده است.

- با عربستان سعودی پیمان دفاعی متقابل امضا کرده و وعده داده که حمله بر ریاض را حمله بر خود تلقی کند
- به‌گونه علنی آمادگی خود را برای حمایت از عربستان در برابر ایران نشان داده و انتظاراتی را بالا برده که شاید نتواند برآورده کند
- در عین حال، به‌دلیل جغرافیا، واقعیت‌های مذهبی و شکنندگی داخلی، توان رویارویی با ایران را ندارد

این یک تناقض خطرناک ایجاد می‌کند:

پاکستان باید قوی به نظر برسد، اما در عمل نمی‌تواند قاطعانه عمل کند.

انحراف حساب‌شده: جنگ به‌عنوان پیام به خلیج

یک لایه دیگر، حتی بدبینانه‌تر، در رفتار پاکستان وجود دارد.

اسلام‌آباد به‌شدت به کشورهای خلیج وابسته است:

- تأمین تیل

- کمک‌های مالی

- حواله‌های میلیون‌ها کارگر

اما جنگ ایران اکنون توانایی پاکستان را برای حمایت نظامی از عربستان به آزمایش گرفته است.

در این‌جا یک احتمال ناراحت‌کننده مطرح می‌شود:

با تشدید درگیری با افغانستان و نمایش بی‌ثباتی، پاکستان ممکن است این پیام را ارسال کند: «ما همین حالا هم بیش از حد درگیر هستیم؛ نمی‌توانیم به‌طور کامل در جنگ شما وارد شویم.»

این وضعیت، ابهام ستراتیژیک ایجاد می‌کند:

- روابط با عربستان حفظ می‌شود

- از رویارویی مستقیم با ایران اجتناب می‌شود

- عدم اقدام، زیر پوشش «بحران داخلی» توجیه می‌گردد

به بیان دیگر، پاکستان ممکن است از بی‌ثباتی خود به‌عنوان ابزار استفاده کند.

شکست ستراتیژیک در پوشش قدرت

اقدامات پاکستان نشان‌دهنده یک قدرت منطقه‌ای با اعتمادبه‌نفس نیست، بلکه رفتار دولتی است که میان این موارد گرفتار شده است:

- شورش‌های داخلی
- فروپاشی اقتصادی
- انزوای دیپلماتیک
- بی‌اهمیتی ستراتیژیک در افغانستان

بنابراین، تنها ابزاری را انتخاب می‌کند که برایش باقی مانده است: خشونت بدون چشم‌انداز

اما این طرز‌العمل یک نقص مرگبار دارد: هر حمله بر کابل:

- مشروعیت پاکستان را تضعیف می‌کند
- استقلال افغانستان را تقویت می‌کند
- بازآرایی منطقه‌ای دور از اسلام‌آباد را تسریع می‌بخشد

نتیجه‌گیری: توهم خطرناک قدرت

پاکستان باور دارد که می‌تواند با بمباران خود را از این‌ها نجات دهد:

- فروپاشی داخلی
- وابستگی اقتصادی
- انزوای ستراتیژیک

اما نمی‌تواند.

آنچه ما شاهد آن هستیم، قدرت نیست، بلکه افولی است که با صدای بلند خود را نشان می‌دهد. و تراژدی این است که بهای این افول با جان غیرنظامیان افغان پرداخت می‌شود.

آرشیف: مطالب نشرشده محترم احمد فواد ارسلا

د پانو شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په څیر و لولئ